

„Otthon”

Lekció: ApCsel 2, 37-47 / Textus: Zsolt 84 / Heidelbergi Káté 54. kérdés-felelet

2013.05.26.

Heidelbergi Káté

54. K.: *Mit hiszel a közönséges keresztyén Anyaszentegyházról?*

F.: Hogy Istennek Fia az egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által, az igazi hitnek egységében magának az örökéletre kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe a világ kezdetétől fogva annak végéig. Azt oltalmazza és fenntartja. És hogy annak én is élő tagja vagyok és örökké az is maradok.

Kedves Testvérek!

A múlt vasárnap a gyülekezet ünnepelt. A konfirmáció talán az év legszebb vasárnapja: kézzel foghatóan, világosan láthatjuk Isten munkáját embereknek az életében, akik elköteleződtek Jézus mellett. Láthatjuk, ahogy a Szentlélek munkálkodik köztünk, jelen van és hatással van embereknek az életére. És ezen keresztül természetesen megújulhat mindaz, aki már tagja a gyülekezetnek. Az is, aki régebb óta jár ezen az úton.

Isten kiárasztotta a Lelkét egykor a tanítványokra, és kiárasztja ránk ma is. A mindennapokban és az ünnepeken is. Körülvesz bennünket felfoghatatlan és megmagyarázhatatlan módon. Hitet ad belénk, felemel a kegyelme által és átsegít a bajokon. Testvérekké tesz bennünket, közösséget ad közénk. Milyen egyszerű és szép ez. Jó a részesének lenni, jó dolog hinni és követni Jézust. Az első pünkösdkor kiáradt a Lélek és Péter bátran kiállt a tömeg elé, megszólította őket és létrejött az első gyülekezet. Nem volt egyházszerületük, nem volt még talán saját tulajdonú épületük sem, mégis milyen közel voltak Istenhez, és milyen boldogok voltak. Minek hát akkor mindaz, amit ma egyháznak nevezünk? Nem lehetne-e egyszerűen csak keresnünk Istent mindenféle formák, rendszerek, szabályok, intézmények nélkül, és csak Vele lenni? Megtalálni egymást, mint testvért, és együtt keresni az Urat?

Igen, sokszor látjuk az első keresztyén gyülekezet életét is ilyen idillikusnak, egyszerűnek és tökéletesnek. Ami persze ott és akkor lehetett az és olyan. Azóta azonban sok minden történt. Nem felejthetjük el, hogy eltelt 2000 év, és az emberi történelem része lett a keresztyénség, ami üzenetében nem változott, de megjelenési formáiban sokat alakult. Az egyház, mint intézmény, mint forma része lett az emberi történelemnek, ezáltal mindannak, ami által e világ része, sokszor rossznak és becstelennek is. Az elmúlt kétezzer év alatt az evangélium elterjedt az egész földön, az egyház pedig szép és sötét napokat egyaránt megélt. Üldözött kisebbségből államegyház lett az ókor alkonyán, majd a középkorban a totális hatalom eszköze. Háborúk indultak ki belőle, viszály és békétlenségek. Ideológiává is lett olykor az élő tanítás. A reformációval persze visszatértek sokan a tiszte forráshoz, és időről időre reformok nyitották fel az emberek szemét arra, mit jelent az igaz úton járni, amire Jézus hív. De tépázta a felvilágosodás, a racionalizmus, az ész mindenhatósága vagy épp a tudomány mindenhatóságába vetett hit. Világégések, botrányok és csalódások... és az egyház létezik.

Szétszakadt, újra egyesült. Valaki rosszul van e szó hallatán, van, aki pedig rajong és az egyedüli biztos helynek érzi a világban.

A kátémagyarázatos sorozatban az egyházzól szóló rész áll ma előttünk. Az egyház, mint Isten népe, a hívők közössége. Nem a látható intézményről szeretnék beszélni. Nem a gazdagréti református gyülekezetéről. Ezek látható formák, amelyek magukba foglalják a láthatatlant, a hívők közösségét, azokat, akik Isten gyermekei, és akik nyitottak azokra, akik keresik Istent.

A hitvallásunk csodálatosan foglalja össze, hogy mit is jelent az egyház: Isten amióta ember létezik, kommunikál vele. Összegyűjti őket, mindegy, honnan származnak. Az Ige és a Lélek munkálkodik- akár le van írva, akár a szívben van- Isten kijelenti magát. Istennek gondja van a népére, ahová tartozhatunk mindnyájan. És mégis, miközben ez ilyen lelki módon történik, titokzatos, különös módon, mégis a látható valóság keretei között ölt testet. Összegyűlünk egy helyen, istentiszteletet tartunk, imádkozunk valahogyan, éneklünk bizonyos énekeket, van történetünk, ami összeköt minket.

Lehet, hogy nehéz megérteni, vagy elfogadni, hogy miközben pünkösdt nevezünk a keresztyén egyház születésnapjának, Isten már előtte is munkálkodott, és jelen volt az Őt keresők között. Ebből az időből, az Ószövetség idejéből szólt a felolvasott Igénk. Egy olyan korból, amikor az Istennel való találkozás erőteljesen egy adott helyhez volt kötve. Az Ószövetség embere nyilván hitte, hogy Isten vele van, megszólítható az imádságban minden nap, de volt az évnek egy különös időszaka, mikor mindenki felment a jeruzsálemi templomba, áldozatot mutatott be Istennek, részt vett a templomi ünnepen. A zarándokok csoportjai együtt kerekedtek fel és érkeztek meg Jeruzsálembe, hogy hálát adjanak Istennek és megújítsák a vele kötött szövetségüket.

1. 84, 1-4: Isten háza/a gyülekezet: a hely, ahol mindenki otthonra talál.

A 84. zsoltár zarándokének. Tele túlfűtött érzelmekkel. Örömmel, vágyódással és beteljesedéssel. Sóvárgás, elepedés aztán pedig ujjongás. Terhek, nehéz út a siralom völgyén át, aztán megújulás és beteljesedés a templomba érkezéskor. Egy zarándok vallomása, aki teljes valójában megéli, mit jelent Isten házába menni? Mit jelent találkozni az élő Istennel? A bálványok világában, a természeti erőktől való kiszolgáltatott függés korában az egy, élő Istenhez tartozni... Testével-lelkével ujjongva kiált az élő Istenhez, aki örökké élő. A zarándok felismeri, hogy Ő egy nap már nem fog jönni az Úr udvaraiba, az örömujjongása is elhalkul majd egy nap, de az élő Isten örök, és aki benne hisz, az boldog- most és majd örökké is.

Ennek az ujjongásnak és örömmelnek a legmélyebb alapja az, hogy az Úr házában az ember igazán otthonra lelhet. A gyülekezet, a közösség, a hely, ahová a zarándok megérkezik: otthon. Biztonságos hely, ahol az ember önmaga lehet. Ahol örülhet, ujjonghat, sírhat is, ha kell, ahol addig maradhat, ameddig szeretne, ahol ismeri azokat, akik ott hasonlóan otthonra lelnek. Otthon, ahol más emberek, sőt más élőlények is otthonra lelnek. A veréb, a fecske is ott fészkel. A fiókáit ott költi ki, tehát biztonságosnak érzi a helyet. Az élet a legtermészetesebb módon van jelen azon a helyen. És ahogy a madár otthonra talál Isten házában, úgy az ember megfáradt lelke is hazatér, megnyugszik, megerősödik, megpihen Istennél.

Ez a hely a gyülekezet, az egyház, Isten népének közössége: lelki otthon. Ahol az élő Istenhez lehet kiáltani, ahol Ő jelen van és életadó forrássá válik mindenkinek, aki keresi Őt. És ehhez

nem kellene templomépületek, nagy és különleges szent helyek, vagy hosszú kilométeres zarándoklatok. Jézus azt mondta: ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemben, ott vagyok közöttük. És ez a kettő egyszerre igaz: a zsolnárió öröme az ünnepi forgatagban, a szent helyen- és a két-három testvér egyszerű összejövetele.

Aki már lelki otthonra talált, az tudja, mennyire szükséges és fontos ez. Aki még nem tapasztalta, de vágyik utána, annak sem kell magyaráznom, mennyire jó megtalálni azt. Annak pedig, aki egyszer már megtalálta, de most éppen úgy érzi, elveszítette, nem érzi otthon magát, nem találja Istent sem a testvéreit- az is valószínűleg tudja, mi hiányzik neki. Azt az evangéliumot hirdetem most nektek, hogy Isten kegyelmes, és akármilyen háttérből is jössz, akármit is éltél, tapasztaltál eddig, Ő MOST ITT VAN. Ezen a helyen is, közöttünk. Testvérek vagyunk. Nyugodtan körülnézhetsz kicsit, megnézheted, kik a testvéreid itt. Mind bűnösök, akiken Isten könyörült, akiknek van reménye. Akikkel Isten kezdeni akar valamit. Lehet ez a közösség lelki otthonod, először, és újra is. Akkor is, ha nem érzed mindig azt, amit szeretnél, hiheted, hogy Isten itt van közöttünk és megáld minket jelenlétével. „Itt van Isten közöttünk!” – ezen örvendezhetünk. Ezért nem kell magányosnak lenni, ezért áldhatjuk Őt!

A káté szerint az egyház örök és egyetemes (világ kezdetétől annak végéig... az egész emberi nemzetségből). Isten népe: nincs korlátok közé szorítva! Jó, hogy itt együtt lehetünk ebben a közösségben, de Ő bárhol, bármikor, bárkik között megteremtheti ezt az egységet és közösséget, akik a feltámadott Jézus Krisztusban hisznek és Őt keresik.

Tudjátok, azt tapasztalom, hogy az otthonunkat mi tesszük olyanná, amilyen. Csendben felteszem magunknak a kérdést: mit teszünk mi hozzá ehhez a helyhez, hogy igazán lelki otthon lehessen másoknak is? Azoknak, akik még nem konfirmáltak és még csak keresik Istent? Azoknak, akik még azt sem tudják, hogy Ők keresik Istent? Vagy azoknak, akik megfáradtak, elcsüggedtek? Gondolj bele, mitől érzi magát az ember otthon valahol- mivel élhetnénk meg még inkább ezt egymás között: mit készít el ezen a téren nekünk Isten...?

2. 84, 5-10: Boldog, aki szolgál (házadban lakik) – boldog, aki érkezik (megjelennek Istennél a Sionon)

A 84. zsolnári megfogja a lényegét annak, mit jelent talán a leginkább ez az otthon lét, otthonra találás. A folytatásban (5-10) boldogmondásokat találunk. Boldogok, akik házában laknak, boldogok, akik érkeznek, akiknek Te vagy ereje, akiket Te vezetsz, Uram. Boldognak mondja a templomban szolgálot, élöt, és azt is, aki a Siralom-völgyén át érkezik a zarándoklatra, akit Isten vezet az útján. Ebben az egységben van valami, amit különösen is megtanulhatunk az egyházzól, a gyülekezetről. Miközben a 84. zsolnári egy személyes élményen, tapasztalaton alapul, a személyesen megélt érzések gazdag tárházát látjuk itt, aközben megjelenik a közösség is, mindenki más is belefér ebbe a képbe. A zsolnáriának ezen a részén megtaláljuk az összes számot és személyt: én és te, ő és mi, ti és ők... Valahol ez a kulcsa a gyülekezet működésének és az Istennel való közösségben az ember kibontakozásának. Én átélek valamit, én tapasztalok, én hiszek, én bajban vagyok, én kételkedem, én ujjongok, vágyom és beteljesedek. De eközben a gyülekezetben, az élő Isten jelenlétében meglátom azt is, hogy van ő és vagyunk mi. Vagytok ti és vannak ők. És vagy Te, az élő Isten. Értitek ennek a lényegét és a súlyát? A gyülekezet nem én és az Isten dolga. Nem is csupán mi és akkor mindenki más nem számít. Egyszerre otthon adó de nyitott is. Figyelmes és érzékeny másokra. A 10. versben egy rövid imádság hangzik el a királyért, az ország vezetőjéért is. Egészen eddig tart ez a nyitottság és érzékenység. Benne vagyok én, én én maradhatok, nem

kell feloldódnom másokban, de közben tartozom, kötődöm, elköteleződöm. Tudom ki vagyok és hová tartozom, hol élek, kik és milyen körülmények, emberek vesznek körül.

Milyen egyszerű lenne csak bezárkózni és élni a mi kis jó közösségünkben. Milyen jó lenne – gondolhatjuk sokszor – Simeonnak, vagy Annának lenni, akik az Úr házában voltak egész életükben és aztán életük végén meglátták a Messiást. Micsoda beteljesedés... És közben lehet, hogy inkább zarándoknak, vándornak érzed magad, vagy teljesen egyszerű, hétköznapi embernek. Mindenképpen boldognak mond téged is a zsoltár: aki keres, aki kiált Istenhez, az boldog, mert meghallgatja Őt. Reménység, az esőnek, az áldásnak az ígérete. Ez az utunk.

3. 84, 11: A hely, ahol mindennél jobb lenni...: Isten jelenléte miatt jó...

A kátéban azt olvastuk, hogy Isten egy kiválasztott gyülekezetet gyűjt egybe. Jézus Krisztus személyében történt a kiválasztás: Ő az üdvösség szerzője, rajta keresztül van út az Atyához. Aki megtapasztalja ezt a szeretetet és kegyelmet, hogy Isten elfogadja és szereti, az nem akar máshol lenni. Azt olvastuk a zsoltárban, hogy jobb egy nap az Úr udvaraiban, mint máshol ezer. Még isten háza küszöbén is jobb állni, mint a bűnösök sátraiban. Az Úr házában küszöbén, ahová lehet, hogy tűzött a nap, ahol betegek és koldusok ültek rendszerint, akik nem mehettek be a szent helyre... ez is jobb hely, mint egy árnyékos sátor. Mert ez Isten házában a küszöbe.

Miközben mi térben és időben távol vagyunk ettől, fontos kérdés lehet számunkra is, hogy van-e szent tér, idő az életünkben, ahová vágyunk? Belépünk-e oda, engedünk-e teret neki az életünkben?

A gyülekezet az a hely, ahol az ember vágyik lenni. Lehet-e a mi közösségünk itt és most ilyen hely? A káté azt mondja: „Szentlelke és Igéje által” gyűjti Isten a népét. Ez a hely azért „jobb”, mint más, mert jelen van a Szentlélek és az Ige. A hirdetett Ige, és a sákramentumokban kiábrázolt Ige is. Miközben Isten jelenléte nem megidézhető, nem manipulálható, csak hívni tudjuk és könyörögni érte.

Bűnbánatra és megújulásra hívhat minket ez az Ige, mert az egyházat, Isten népét nagyon sokszor fenyegette az a veszély, hogy olyan hely lett, ahol nem jó lenni. Amikor eltávolodott az evangéliumi lényegtől. És bűnbánatra hív mindenkit, aki azt mondta: már nem érzem, nincs itt Isten jelenléte. Bűnbánatra hív minket Isten akkor is, ha saját magunk untuk meg az adott helyet, vagy a testvérek közösségét, és saját ízlésünk, kedvünk alapján kezeltük a közösséget, a gyülekezet közösségét. Ha nem figyeltünk egymásra, és nem tartottuk elég drágának a lehetőséget, amit Isten készített a találkozásra. Helye van a gyülekezetben ennek is: bűnbánat, megújulás, könyörület, őszinteség, egymás felé fordulás...

4. 84, 12-13: Nap és pajzs az Úr...

Miközben az egyházzal van szó, a gyülekezet közösségéről, erőt vehet az emberen egy olyan érzés, hogy mivel ez egy fontos dolog, meg kell védeni, őrizni az egységét, épségét, nagyon vigyázni kell rá. És közben ez érthető és fontos is, a hitvallás megtanít minket arra, hogy az Úr az, aki „oltalmazza és megőrzi” az Ő népét. Ő védi a gyülekezetet, Ő vigyáz ránk. Nap és pajzs az Úr- olvassuk a zsoltárban. A Nap az ókori vallásokban az elemi erő megtestesítője, ami elöl nincs rejtve semmi. Az élet forrása, nélküle nem lenne semmi. Az Úr a napunk, és pajzsunk is, aki véd és megőrzi. Az életünk el van rejtve Istenben. Ő gondozza az egyházat: mi pedig eszközei lehetünk ebben.

Az Úr olyan, mint a Nap: semmi sincs rejtve előle. Tudja, ki a feddhetetlen ember, ismer minket. Jó, hogy bennünket Jézus áldozatáért lát tisztának, így reménykedhetünk áldásában, kegyelmében. A gyülekezet a szentek közössége- kik a megszenteltek. Akik Jézus érdeméért megtisztultak. Nem magukért azok, hanem Isten tette őket olyanná. Ez az ember boldog, mert Benne bízunk.

Egy boldog ember vallomása a 84. zsoltár, amit olvastunk, amihez mi is tudunk csatlakozni. Boldognak mondhatjuk magunkat mi is. Mi marad hát? Lehet, hogy kétségek vannak most benned, vagy több a kérdésed az egyházzal most, mint az igehirdetés elején... A hitvallás azt mondja, hogy az egyedüli út a hit: „Hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok és örökké az is maradok!” Nem arra hív minket Isten, hogy mi latolgassuk egymásról: ő vajon beletartozik-e, hisz-e igazán vagy sem? Nem is arra, hogy magunkat elemezzük és gyötörjük: vajon én beletartozom-e, van-e üdvösségem vagy még kívül vagyok? Hitre hív: hiszek, Jézus, hiszek benned, és hiszem, hogy tagja vagyok a hívők közösségének, hit által, akik Téged keresnek.

A gyülekezet, a hívők közössége tágabb, mint gondolnánk. Részei azok, akik már az Úrnál vannak. Mind egyek vagyunk Krisztusban. Isten tartja fent és őrzi ezt a közösséget. Jó a részének lenni.

A nagy kérdés ma számunkra, hogy készek vagyunk-e ezt megosztani másokkal? Fáj-e az, hogy valakinek erről még fogalma sincs, és egyedül hordozza életének terheit a világban? Akarunk-e az életünkkel élni hitelesen, sugárzó módon? Létünk, gyülekezetünk értelme ez. Hiszem, hogy csak akkor tölthetjük be küldetésünket, ha teljesen benne élünk a világban, a hívők közösségként is- és nem szeparáljuk el magunkat, megteremtve a „kint-és bent” világot. Isten könyörüljön rajtunk, hogy azt a boldogságot, amit nekünk jelent Isten jelenléte készek legyünk megosztani másokkal és egyre többen mondassák: „Hiszem, hogy annak én is élő tagja vagyok és az is maradok!”

Ámen!

(Thoma László)